

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 4C/200/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1611210309
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Malinowska
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2014:1611210309.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Malacky, v konaní pred sudkyňou JUDr. Vierou Malinowskou v právnej veci navrhovateľa Slovenská sporiteľňa, a.s., IČO: 00 151 653, so sídlom v Bratislave, Tomášikova 48, zastúpený Advokátskou kanceláriou Havel, Holásek & Partners, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy č. 49 proti odporkyňi N., zastúpenej opatrovníčkou J., pracovníčkou Okresného súdu Malacky, o zaplatenie sumy 485,61 € s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd návrh navrhovateľa **z a m i e t a**.

Odporkyňi náhradu trov konania voči navrhovateľovi **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Dňa 11.11.2011 doručil navrhovateľ Okresnému súdu Malacky návrh na začatie konania zo dňa 02.11.2011, ktorým sa voči odporcovi domáha zaplatenia sumy 485,61 € s vyčíslenými úrokmi z omeškania ku dňu 29.08.2011 v sume 286,72 €, s úrokmi z úveru vo výške 13,80% ročne zo sumy 485,61 € od 30.08.2011 do zaplatenia, s úrokmi z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 485,61 € od 30.08.2011 do zaplatenia a náhrady trov konania z titulu ručenia za záväzok dlžníka zo zmluvy o splátkovom úvere č. 0181370835 zo dňa 19.04.2011. Návrh na začatie konania odôvodnil tým, že dňa 19.04.2011 uzavrel s R. J. ako dlžníkom zmluvu o splátkovom úvere č. 0181370835 podľa § 497 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len „zmluva o úvere“). Na základe zmluvy o úvere poskytol dlžníkovi úver v sume 1.659,69 € (50.000,- Sk), ktorý sa dlžník zaviazal vrátiť v pravidelných mesačných splátkach so splatnosťou podľa zmluvy o úvere, jednotlivé splátky boli splatné v zmysle listiny Transakcie na úvere / Obraty, ktoré tvoria prílohy návrhu na začatie konania. Listina je vyhotovená z bankového informačného systému Slovenskej sporiteľne, a.s. V návrhu uviedol, že dlžník R. zomrel, do doby vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru splatil svoj záväzok len čiastočne. Omeškaním so splácaním jednotlivých mesačných splátok úveru dlžníkom mu podľa bodu 7.6.1 Všeobecných obchodných podmienok vzniklo oprávnenie vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru podľa zmluvy o úvere, t. j. oprávnenie splatiť pohľadávku zo zmluvy o úvere, využitím tohto práva sa stal celý úver s príslušenstvom predčasne splatný, preto dlžníka vyzval na splatenie dlžnej sumy. Podľa článku I. bod 1 zmluvy o úvere vznikla dlžníkovi povinnosť platiť mu za poskytnutý úver zmluvné úroky vo výške 13,80% ročne, podľa bodu 6.3 Obchodných podmienok pre poskytovanie úverov a listiny Úrokových sadzieb platných do 14.07.2009 je v prípade omeškania dlžníka so splácaním pohľadávky oprávnený požadovať okrem úrokov aj úroky z omeškania vo výške 8% ročne, podľa článku IV bod b) zmluvy o úvere sa odporkyňa ako ručiteľ zaviazala uspokojiť jeho pohľadávku v plnej výške, ak ju neuspokojí dlžník. Odporkyňa vyzval na splatenie dlžnej sumy, ktorá napriek jeho výzvam dlžnú sumu neuhradila.

Podaním doručeným súdu dňa 24.01.2013 navrhovateľ špecifikoval svoj návrh, keď uviedol, že na základe ustanovenia čl. III ods. 3 zmluvy o úvere bol odporca povinný splácať poskytnutý úver v pravidelných mesačných splátkach v sume 39,83 € (1.200,- Sk) mesačne vždy k 1. dňu v kalendárnom mesiaci od 01.06.2001 do 01.04.2006. V listine „transakcie na úvere“, ktorá tvorí prílohu návrhu sú uvedené všetky mesačné splátky uhradené odporcom s uvedením dátum ich zaplatenia a výšky splátky. Odporca nezaplatil mesačné splátky úveru v týchto mesiacoch: v roku 2002 v mesiacoch marec, máj, júl, august, v roku 2003 v mesiacoch február, apríl, jún, júl, október, november, v roku 2004 v mesiacoch január, apríl, jún, júl, september, november, december, v roku 2005 v mesiacoch január, február, marec, apríl, jún, júl, august, september, október, november, december 2005 a v roku 2006 v mesiacoch január, február, marec, apríl. Na základe toho došlo zo strany navrhovateľa k vyčísleniu úroku z omeškania vo výške 8 % ročne od 02.03.2002 (kedy sa odporca dostal prvýkrát do omeškania) do 29.08.2011, spolu suma vo výške 286,72 €. Pri uplatňovaní úrokov a úrokov z omeškania postupoval v zmysle článku 7.4. Úročenie Všeobecných obchodných podmienok, ku ktorým odporca pri podpise zmluvy o splátkovom úvere pristúpil a oboznámil sa s nimi. Na základe ustanovenia bodu 7.4.2. sa úver úročí denne odo dňa poskytnutia úveru (vrátane) do dňa predchádzajúceho dňu splatenia úveru (vrátane). Podľa bodu 7.4.4. Všeobecných obchodných podmienok, ak je klient v omeškaní so splácaním úveru alebo jednotlivých splátok úveru, banka je oprávnená požadovať od Klienta okrem úrokov, tiež úroky z omeškania z dlžnej čiastky, pričom dlžná čiastka sa úročí úrokom z omeškania denne od prvého dňa omeškania (vrátane) až do dňa bezprostredne predchádzajúceho dňu splatenia dlžnej čiastky (vrátane). Pokiaľ je Klient v omeškaní so zaplatením úrokov, zmluvných pokút, poplatkov, odmien, náhrady škody a nákladov vynaložených Bankou alebo iných peňažných záväzkov, je Banka oprávnená požadovať od Klienta úroky z omeškania z dlžných čiastok, pričom dlžné čiastky sa úročia úrokmi z omeškania denne od prvého dňa omeškania (vrátane), až do dňa bezprostredne predchádzajúceho dňu splatenia príslušnej dlžnej čiastky (vrátane). Odporca bol vyzvaný na zaplatenie dlhu, a to aj pred oznámením o podaní žaloby, konkrétne žalobnou upomienkou zo dňa 11.02.2011, následne urgenciou zo dňa 02.05.2011, a nakoniec urgenciou pred podaním žaloby zo dňa 16.09.2011. Tieto výzvy boli odporcovi zaslané spoločnosťou INVEST- KAPITAL, a.s., so sídlom Hattalova 12/C, 831 03 Bratislava, IČO: 35 871 334, ktorá spravovala uvedenú pohľadávku v predsúdnom vymáhaní.

Odporkyňa sa k návrhu navrhovateľa nevyjadrila.

Uznesením č. k. 4C/200/2011 - 94 zo dňa 28.11.2013 súd ustanovil odporkyňa opatrovníka v osobe J., pracovníčky Okresného súdu Malacky, pretože miesto pobytu odporkyne sa nepodarilo zistiť. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 19.12.2013. Nakoľko v prejednávanej veci ide o drobný spor (§ 200ea ods. 1 O.s.p.), pre ustanovenie opatrovníka odporcovi ako účastníkovi konania, ktorého pobyt nie je známy, neplatí obmedzenie podľa § 29 ods. 6 tretia veta O.s.p.

Podľa ustanovenia § 115a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) pojednávanie nie je potrebné nariaďovať v drobných sporoch.

Podľa § 200ea O.s.p., ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1000 Eur, od toho okamihu ide o drobný spor.

V prejednávanej veci súd podľa § 115a ods. 2 O.s.p. vyhlásil rozsudok bez nariadenia pojednávania, pretože ide o drobný spor. Podľa § 156 ods. 3 O.s.p., miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil súd na svojej úradnej tabuli dňa 18.08.2014.

Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, keď zistil tento skutkový a právny stav:

Zo zmluvy o úvere č. 0181370835 zo dňa 19.04.2011 uzavretej medzi navrhovateľom ako veriteľom a R. ako dlžníkom súd zistil, že navrhovateľ sa zaviazal poskytnúť odporcovi úver v sume 1.659,69 € (50.000,-), úročenie úveru bolo dojednané pohyblivou úrokovou sadzbou úveru 13,80%, konečná splatnosť úveru bola dojednaná na deň 01.04.2006 (čl. I bod 1 zmluvy o úvere), čerpanie úveru bolo

dojednané dňa 19.05.2001 (čl. II bod 1 zmluvy o úvere); odporca sa zaviazal splácať úver v pravidelných splátkach v sume 39,83 € (1.200,- Sk) mesačne vždy do 1. dňa každého mesiaca s tým, že prvá splátka bude splatná dňa 01.06.2001 a posledná splátka bude splatná dňa 01.04.2006; pohľadávka z poskytnutého úveru bola zabezpečená ručením, ktoré poskytla odporkyňa zaväzujúc sa, že pohľadávku veriteľa uspokojí v plnej výške, ak ju neuspokojí dlžník, t. j. veriteľ bude oprávnený požadovať plnenie celého dlhu od ručiteľa (čl. IV písm. b) zmluvy o úvere).

Z vyčíslenia pohľadávky spotrebiteľského úveru v spojení s históriou úveru - prehľadu o transakciách na úverovom účte od 19.03.2011 do 30.08.2011 súd zistil, že splátky úveru boli riadne platené do februára 2002; následne neboli zaplatené splátky za mesiac marec, máj, júl, august 2002, február, apríl, jún, júl, október, november 2003, január, apríl, jún, júl, september, november, december 2004, január, február, marec, apríl, jún, júl august, september, október, november, december 2005, január, február, marec a apríl 2006. Odporca sa prvýkrát dostal do omeškania dňa 02.03.2002.

Z oznámenia o podaní žaloby - žalobnej upomienky zo dňa 19.09.2011 súd zistil, že navrhovateľ s poukazom na bod 7.6.1. Všeobecných obchodných podmienok Slovenskej sporiteľne, a.s. vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a vyzval dlžníka R. a odporkyňu na zaplatenie celej pohľadávky vrátane príslušenstva. Oznámenie doručoval dlžníkovi a odporkyňi prostredníctvom pošty, zásielky sa vrátili späť ako nedoručené.

Z dedičského spisu sp. zn. 10D/382/2011 súd zistil, že R., zomrel dňa XX.XX.XXXX. Dedičské konanie, vedené pod sp. zn. 10D/382/2011 bolo skončené dňa 22.04.2002, nadobudnutím právoplatnosti osvedčenia o dedičstve sp. zn. 10D/382/2011, Dnot 121/2011 zo dňa 22.04.2002.

Podľa § 7 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé.

Podľa § 7 ods. 2 veta prvá Občianskeho zákonníka, smrťou táto spôsobilosť zanikne.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 499 Obchodného zákonníka, za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Podľa § 879f ods. 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy podľa § 52 uzavreté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa musia dať do súladu s ustanoveniami § 53 a 54 tohto zákona a spotrebiteľské zmluvy o práve užívať budovu alebo jej časť v časových úsekoch aj s ustanovením § 55 ods. 1, ak ide o náležitosti zmluvy, a s ustanovením § 57 tohto zákona do troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

Podľa § 879f ods. 4 Občianskeho zákonníka, ustanovenia spotrebiteľských zmlúv, ktoré nie sú dané do súladu s ustanoveniami § 53, 54 a 57 tohto zákona podľa odseku 3, sú neplatné po uplynutí

troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Spotrebiteľ má právo odstúpiť od spotrebiteľskej zmluvy o práve užívať budovu alebo jej časť v časových úsekoch, ktorá nie je podľa odseku 3 daná do súladu s ustanovením § 55 ods. 1 tohto zákona, ak ide o náležitosti zmluvy, a to do troch mesiacov po uplynutí lehoty podľa odseku 3.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 6 ods. 3 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie konanie, ktoré

a) je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby,

b) môže privodiť ujmu účastníkovi obchodného vzťahu pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe a pri ktorom sa využíva najmä omyl, lesť, vyhrážka, výrazná nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

Podľa § 23a ods. 1 a ods. 2 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa osobitného predpisu, sa primerane použijú ustanovenia tohto predpisu.

Podľa § 506 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

Podľa § 303 Obchodného zákonníka, kto veriteľovi písomne vyhlási, že ho uspokojí, ak dlžník voči nemu nesplnil určitý záväzok, stáva sa dlžníkovým ručiteľom.

Podľa § 306 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka, veriteľ je oprávnený domáhať sa splnenia záväzku od ručiteľa len v prípade, že dlžník nesplnil svoj záväzok v primeranej dobe po tom, čo ho na to veriteľ písomne vyzval. Toto vyzvanie nie je potrebné, ak ho veriteľ nemôže uskutočniť alebo ak je nepochybné, že dlžník svoj záväzok nesplní, najmä pri vyhlásení konkurzu.

Podľa § 310 Obchodného zákonníka, právo veriteľa voči ručiteľovi sa nepremičí pred premlčaním práva voči dlžníkovi.

Podľa § 397 Obchodného zákonníka, ak zákon neustanovuje pre jednotlivé práva inak, je premlčacia doba štyri roky.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 111 Občianskeho zákonníka, zmena v osobe veriteľa alebo dlžníka nemá vplyv na plynutie premlčacej doby.

Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 102/2014 Z.z., orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Podľa § 369 ods. 1 prvá veta Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, je povinný platiť z nezaplatennej sumy úroky z omeškania určené v zmluve, inak o 10% vyššie, než je základná úroková sadzba Národnej banky Slovenska uplatňovaná pred prvým kalendárnym dňom kalendárneho polroka, v ktorom došlo k omeškaniu.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

V prejednávanej veci súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že návrhu navrhovateľa nie je možné vyhovieť.

Súd mal za preukázané, že navrhovateľ ako veriteľ a odporca ako dlžník uzavreli dňa 19.04.2001 zmluvu o úvere č. 0181370835 (ďalej len „zmluva o úvere“), na základe ktorej navrhovateľ poskytol dlžníkovi R. úver v sume 1.659,70 € (50.000,- Sk) a odporca sa zaviazal vrátiť poskytnuté finančné prostriedky spolu s dohodnutými úrokmi z úveru vo výške 13,80% ročne v pravidelných mesačných splátkach splatných vždy do 01. dňa v mesiaci v sume 39,83 € (1.200,- Sk), a to od 01.06.2001 do 01.04.2006. Dlžník čerpal úver v sume 1.659,70 € dňa 19.05.2001, tento riadne a včas nesplácal od mesiaca marec 2002, kedy sa dostal do omeškania s platením splátky splatnej dňa 01.03.2002. Počnúc mesiacom august 2002 do februára 2003 nebola zaplatená žiadna splátka, ďalšie splátky boli platené nepravidelne (v roku 2002 boli zaplatené 4 splátky, v roku 2003 6 splátok, v roku 2004 7 splátok, v roku 2005 11 splátok a v roku 2006 4 splátky). Konečná splatnosť úveru bola dojednaná ku dňu 01.04.2006. Ku dňu 29.08.2011 evidoval navrhovateľ v bankovom informačnom systéme pohľadávku zo zmluvy o úvere v sume 485,61 € a od nasledujúceho dňa si voči odporkyňi okrem istiny úveru uplatnil nárok na zmluvné úroky a úroky z omeškania.

V konaní bolo potrebné posúdiť, či navrhovateľ neuplatňuje premlčaný nárok, zistenie ktorej skutočnosti potom bráni súdu priznať mu plnenie voči odporcovi ako spotrebiteľovi, keď počnúc účinnosťou novely zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a o zmene a doplnení niektorých zákonov vykonanej zákonom č. 102/2014 Z. z. od 13.06.2014 je súd povinný na premlčanie uplatneného nároku prihliadať z úradnej povinnosti. Zároveň bolo potrebné vysporiadať sa s otázkou, či na premlčanie (konkrétne premlčaciu dobu) uplatneného nároku je potrebné aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka.

Pokiaľ ide aplikáciu novely zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a o zmene a doplnení niektorých zákonov vykonanej zákonom č. 102/2014 Z. z. od 13.06.2014 na posudzovaný právny vzťah je súd toho názoru, že prijatá novela nevykazuje znaky pravej retroaktivity, ktorá je v našom právnom poriadku neprípustná, ale ide o retroaktivitu nepravú, ktorá prípustná je (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 16/09 zo dňa 27.10.2010). Predmetnou novelou neboli dotknuté právne skutočnosti, ktoré vznikli počas platnosti a účinnosti skorších právnych noriem, nebolo odňaté právo navrhovateľa vzniknuté v minulosti podľa staršieho zákona (v prejednávanej veci právo na vrátenie poskytnutého úveru s príslušenstvom), boli len zmenené isté práva do budúcnosti, konkrétne právo s úspechom sa domáhať priznania tohto nároku v prípade, že tento je premlčaný. Z činnosti súdu je všeobecne známe, že veritelia uplatňujú voči odporcom - spotrebiteľom premlčané nároky (pričom premlčané sú aj niekoľko rokov), preto nepravá spätná účinnosť novely zákona č. 250/2007 Z. z. vykonaná zákonom č. 102/2014 Z. z. účinným od 13.06.2014 je nanajvýš akceptovateľná, nakoľko reflektuje na potrebu regulácie uplatňovania šikanózných nárokov voči spotrebiteľom.

Predmetom konania bol záväzok odporcu, ktorý vznikol zo zmluvy o úvere. I keď sporná zmluva predstavuje tzv. absolútny obchodný záväzkový vzťah (§ 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka), predmetná zmluva je súčasne spotrebiteľskou zmluvou a na odporcu je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľa, pretože pri jej uzavieraní nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, teda na právny vzťah založený zmluvou o úvere je potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka), a to cez odkaz podľa ustanovenia § 1 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka. Podľa názoru súdu uvedený záver vyplýva zo skutočnosti, že tzv. spotrebiteľské zmluvy (i keď sú upravené v Občianskom zákonníku) nepredstavujú osobitný zmluvný typ aplikovateľný len na občianskoprávne vzťahy, naopak príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka je potrebné aplikovať na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ bez ohľadu na to, či ide o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah (vyplýva to najmä z toho, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách sú systematicky zaradené vo všeobecnej časti Občianskeho zákonníka a teda nepredstavujú osobitný zmluvný typ zo záväzkovej časti). Preto na právny vzťah založený zmluvou o úvere aplikoval súd ustanovenia Obchodného zákonníka (čo sa týka konkrétnych práv a povinností) ako aj ustanovenia Občianskeho zákonníka (týkajúce sa spotrebiteľa a spotrebiteľských zmlúv).

Z uvedeného podľa názoru súdu vyplýva, že pokiaľ spotrebiteľ vstúpi s podnikateľom do obchodného záväzkového vzťahu, na tento právny vzťah je potrebné aplikovať aj ustanovenia Občianskeho zákonníka, ak je to pre spotrebiteľa priaznivejšie. Z hľadiska posudzovanej otázky je pre odporcu ako spotrebiteľa nepochybne výhodnejšia právna úprava premlčania podľa Občianskeho zákonníka, pretože zakotvuje kratšiu (trojročnú) premlčaciu dobu oproti úprave premlčania v Obchodnom zákonníku. Záver o aplikácii ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní na prejednanú vec plynie podľa názoru súdu z ustanovenia § 266 ods. 5 Obchodného zákonníka ako aj z ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré ukladá na právny vzťah, ktorého účastníkom je spotrebiteľ, aplikovať tie ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú pre spotrebiteľa priaznivejšie. V zmysle § 54 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka si odporca ako spotrebiteľ nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie len z dôvodu, že uzavrel zmluvu podľa Obchodného zákonníka.

V judikatúre bol prijatý záver, že v prípade občianskoprávneho vzťahu nemôže spotrebiteľ dojednať aplikáciu Obchodného zákonníka, ktorého aplikácia je pre spotrebiteľa nepriaznivejšia (porovnaj rozsudok NS SR sp. zn. 5MCdo/20/2009 zo dňa 25.01.2011). Preto musí platiť aj opak, že samotným uzavretím zmluvy o úvere ako obchodného záväzkového vzťahu podľa Obchodného zákonníka, ktorého obsah nemohol spotrebiteľ vopred ovplyvniť, sa nemôže tento vzdať výhodnejšej právnej úpravy premlčania podľa Občianskeho zákonníka. Z uvedeného právneho názoru súd v prejednávanej veci pri rozhodovaní vychádzal.

Premičacia doba podľa Občianskeho zákonníka začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Možnosť vykonania práva po prvý raz ako začiatok plynutia premičacej doby nastáva v okamihu, keď sa veriteľ môže oprávnenne domáhať na súde splnenia záväzku. Inými slovami, je to okamih, kedy oprávnený môže po prvýkrát s úspechom podať žalobu na plnenie záväzku. Občiansky zákonník objektívny vymedzuje začiatok plynutia premičacej doby, ktorý nezávisí od subjektívnej okolnosti, teda od toho, či oprávnený subjekt vie alebo nevie o svojom práve. Všeobecná trojročná premičacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Tým je objektívne vymedzený začiatok plynutia premičacej doby, ktorý je odvodený od slova „mohlo“ a nie od slova „mohol“. Tento okamih je daný objektívne a nezávisle od subjektívnej okolnosti, teda či oprávnený vedel alebo nevedel o svojom práve (pozri R 1/1998). Právo mohlo byť prvýkrát vykonané vtedy, ak je spôsobilé byť uplatnené v konaní pred súdom prostredníctvom návrhu na začatie konania.

Z hľadiska prejednávanej veci mal súd zo špecifikácie pohľadávky a z histórie úveru dlžníka Petra Spustu preukázané, že prvé omeškanie s platením splátky úveru nastalo dňa 02.03.2002, ďalšie splátky boli platené nepravidelne (v roku 2002 boli zaplatené 4 splátky, v roku 2003 6 splátok, v roku 2005 11 splátok a v roku 2006 4 splátky, posledná splátka bola zaplatená v mesiaci apríl 2006). Potom deň, kedy bol navrhovateľ oprávnený zosplatiť celý dlh, možno v zmysle citovaného ustanovenia § 101 považovať za deň, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz, a teda za deň začatia plynutia premičacej doby. Sám navrhovateľ uviedol, že odporkyňa bola v omeškaní s platením splátky úveru od 02.03.2002, dňa 02.09.2002 bola v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok úveru. Zároveň z vykonaného dokazovania vyplýva, že odporkyňa sa dostala do omeškania určite dňa 02.04.2006, kedy bola splatná posledná splátka úveru, čím došlo ku konečnej splatnosti úveru. Najneskôr od 02.04.2006 začala plynúť premičacia doba na uplatnenie dlžnej sumy zo zmluvy o úvere na súde (§ 392 ods. 2 Obchodného zákonníka) v trvaní troch rokov (§ 101 Občianskeho zákonníka), ktorá márne uplynula dňa 02.04.2009. Preto keď konanie v prejednávanej veci začalo dňa 11.11.2011 dorúčením návrhu na súd (§ 82 ods. 1 O.s.p.), bolo to až po uplynutí premičacej doby na uplatnenie tohto nároku.

Súd žiadnym spôsobom nespochybňuje právo navrhovateľa na uplatnenie jeho (aj keď premičaného) nároku návrhom na súde. Avšak poznamenáva, že navrhovateľ nárok na vrátenie dlžnej sumy úveru uplatnil po viac ako piatich rokoch odo dňa jeho konečnej splatnosti majúc vedomosť o možnostiach odstúpenia od zmluvy o úvere pre riadne a včasné nesplácanie splátok ešte v roku 2002. Uplatnenie pohľadávky, ktorá je premičaná niekoľko rokov logicky predpokladá, že odporca ako priemerný spotrebiteľ po tak dlhom čase už nemôže mať vedomosť o existencii dlhu a jeho výške, čo ho dostáva do nepriaznivej situácie a zasahuje do jeho práv. Na uplatnenie takéhoto nároku zo spotrebiteľskej zmluvy musel súd bezpochyby prihliadnúť aj bez návrhu, konkrétne na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku navrhovateľa voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premičania ako zákonnej prekážky, ktorá s poukazom na 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa bráni priznať plnenie voči spotrebiteľovi, bez ohľadu na to, či sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Súd mal preukázané, že dlžník zomrel tesne po uzavretí spornej zmluvy o úvere (dňa 17.05.2001), navrhovateľ zrejme nemajúc vedomosť o jeho úmrtí (keďže dňa 19.09.2011 mu doručoval oznámenie o zosplatení úveru), napriek vedomosti, že k prvému omeškaniu s vrátením splátky úveru došlo dňa 02.03.2006, a dňa 02.09.2002 došlo k omeškaniu s vrátením dvoch splátok úveru (splatných dňa 01.08.2002 a dňa 01.09.2002), a tento úver nebol naďalej pravidelne a riade splácaný niekoľko, nevyhlásil navrhovateľ predčasnú splatnosť úveru ani od zmluvy o úvere neodstúpil (§ 506 Obchodného zákonníka), naopak, na ťarchu úverového účtu započítaval poplatky a náklady banky, dojednanie ktorých žiadnym spôsobom nepreukázal. Pokiaľ ide o úročenie úveru s poukazom na znenie bodu 7.4.4. Všeobecných obchodných podmienok Slovenskej sporiteľne, a.s., súd poznamenáva, že navrhovateľ nepreukázal, že všeobecné obchodné podmienky sú súčasťou zmluvy o úvere, s týmito sa odporkyňa oboznámila a zaviazala sa ich dodržiavať, preto nárok na úroky z omeškania uplatnené z dlžných čiastok (poplatky, náklad banky a iné) nemôže byť dôvodný.

Pokiaľ ide o uplatnenie nároku voči odporkyni ako ručiteľovi za nesplnený záväzok dlžníka Petra Spustu súd uvádza, že zo subsidiárnej povahy ručiteľského záväzku vyplýva povinnosť veriteľa, aby sa s požiadavkou splnenia svojej pohľadávky obrátil najprv na dlžníka. Na zamedzenie sporov o tom, či sa tak

stalo, musí sa výzva veriteľa, ktorý sa dožaduje splnenia dlhu, urobiť v písomnej forme. Písomná výzva veriteľa voči dlžníkovi nie je potrebná len v tom prípade, ak by bola nemožná alebo celkom zbytočná, napr. ak sa dlžník zdržuje na neznámom mieste, je neprístupný alebo je zrejmé, že dlh nemôže vôbec splniť a pod. Vtedy sa veriteľ môže domáhať plnenia priamo od ručiteľa (tzv. priame ručenie). Ručiteľský záväzok má voči hlavnému záväzku, ktorým bol v prejednávanej veci vzťah navrhovateľa a dlžníka Petra Spustu len podpornú povahu. Zákon požaduje, aby veriteľ uplatnil svoju pohľadávku predovšetkým u hlavného dlžníka, a pre toto uplatnenie zákon ustanovuje určitý postup. Vykonaným dokazovaním súd nemal preukázané splnenie zákonných podmienok pre domáhanie sa plnenia priamo od ručiteľa. Z výzvy navrhovateľa zo dňa 19.09.2011 doručovanej dlžníkovi a ručiteľke totiž vyplýva, že navrhovateľ do roku 2011 nemohol mať vedomosť o úmrtí dlžníka. Bol preto povinný vyzvať dlžníka na splnenie pohľadávky, a v prípade zistenia, že tento nemôže plniť (z dôvodu jeho úmrtia) nič mu nebránilo v tom, aby sa domáhal splnenia dlhu proti ručiteľovi - odporkyňi, ktorá ručením vzala na seba povinnosť voči veriteľovi, že pohľadávku uspokojí, ak je neuspokojí dlžník. Z ustálenej judikatúry totiž vyplýva, že na záväzok ručiteľa voči veriteľovi smrť hlavného dlžníka nemá žiaden vplyv (R 62/1973).

S ohľadom na uvedené skutočnosti súd návrh navrhovateľa zamietol.

O trovách konania súd vo vzťahu navrhovateľ a odporca rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p., v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p., odporkyňa bola v konaní plne úspešná, nenavrhol priznať trovy konania a žiadne trovy konania jej zo spisu ani nevyplývajú, preto súd o trovách konania rozhodol tak, že odporkyňi sa ich náhrada voči navrhovateľovi nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15-tich dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Malacky. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Bratislave (§ 204 ods. 1 prvá veta O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.). Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy (§ 42 ods. 3 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. t.j.

1. sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov
2. ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania
3. účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený
4. v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie
5. sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný

6. účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom
 7. rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát
 8. súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil, tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav
 9. sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali
 10. bol odvolacím súdom schválený zmier
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci
 - c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
 - e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.), t.j.
 1. sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
 2. má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej
 3. odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 O.s.p.,
 4. ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa
 - f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O.s.p.)